

BeleidsVisie

Verkiezingen deel II: Europa, ook belangrijk!

De gemeenteraadsverkiezingen zijn net achter de rug. De al jaren zichtbare trend van grotere lokale partijen zette door. Daarnaast was ook de landelijke trend zichtbaar. D66 en SP wonnen en de regeringspartijen verloren. Vanwege de uitslag ten gunste van de lokale partijen, vraagt Metaalunie aandacht voor ruimte voor bedrijven om te kunnen ondernemen. Lokale partijen redeneren namelijk nog weleens vanuit het 'niet in mijn achtertuin' principe.

Door dit en ook oprukkende woningbouw in gemeenten kunnen bedrijven letterlijk klem komen te zitten. Dat kan niet de bedoeling zijn! Zonder bedrijven komt de (lokale) werkgelegenheid in gevaar! En dat moet nu juist niet verder in het gedrang komen. Daarom vraagt Metaalunie ook aandacht voor de werkgeverslasten van personeel. Lagere werkgeverslasten maakt het aantrekkelijk om personeel aan te nemen. Het kan de hoge werkloosheid van dit moment terugdringen, zodat ook de consument meer vertrouwen krijgt.

Na de gemeenteraadsverkiezingen staan de Europese verkiezingen voor de deur. Deze verkiezingen op 22 mei lijken niet zo belangrijk, maar schijn be-

driegt: Europa gaat een steeds grotere rol spelen. De leden van het Europees Parlement worden om de vijf jaar rechtstreeks gekozen door de burgers van de Europese Unie. Het vertegenwoordigt daarmee ruim een half miljard Europeanen en bestaat momenteel uit 766 afgevaardigden, waarvan 26 namens Nederland. Dat deze mensen invloed hebben in Nederland mag duidelijk zijn. In deze BeleidsVisie geven we daar een paar voorbeelden van. Vooral de regelzucht vanuit Europa is vaak een doorn in het oog van onze leden. Metaalunie is daarom hartstochtelijk voorstander van het principe 'think small first'. Want als een klein bedrijf de regels niet kan naleven, zijn het geen goede regels. En ondanks de stijgende aandacht voor de industrie in Nederland en Europa, met een ambitieuze groei-doelstelling van 16% naar 20% van GNP zien we ook bedreigingen voor de industrie. Met name door Europese regels, die bijvoorbeeld het gebruik van 'schaarse materialen' afstraffen in plaats van recycling te belonen.

Nu het economisch weer wat beter lijkt te gaan, is het belangrijk dat Europa de industrie blijft steunen met een paar gerichte maatregelen en het mkb met rust laat qua onnodige of

onuitvoerbaar regelgeving. Dan blijft de groeimotor op gang en ziet de toekomst er voor Europa goed uit.

Jos Kleiboer
Directeur Beleid
Koninklijke Metaalunie

In deze editie

Kwalificatiestructuur, examinering en beroepspraktijkvorming

Minder en proportionele EU-regelgeving

Circulaire metaalsector vereist circulaire wetgeving

Houd Europees milieu-ministerie in toom!

Geen grotere bestuurlijke afwegingsruimte Omgevingswet

Laat zien dat je voor vakmanschap bent

Metaalunie presenteert de WOW-film: het mkb-metaal in beeld

koninklijke
metaalunie

Kwalificatiestructuur, examinering en beroepspraktijkvorming:

Dat kan beter!

De Kenniscentra Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (KBB) worden door bezuinigingen per eind 2015 opgeheven. De publieke taken gaan over naar de Stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SSB). Dit is hét moment om te kijken of de aan SSB toebedeelde taken op een doelmatige wijze worden ingevuld of dat verbeteringen denkbaar zijn. Met name die taken die gericht zijn op het gebied van de kwalificatiestructuur, examinering en beroepspraktijkvorming.

In de kwalificatiestructuur staat beschreven waaraan een beginnend beroepsbeoefenaar moet voldoen en worden samen met het onderwijs en bedrijfsleven opgesteld. De huidige werkwijze is gebaseerd op beroepscompetentieprofielen (BCPs) die worden aangeleverd door de sociale partners. Het hele proces is omslachtig en lang. Vanaf de start van het

onderzoek naar het BCP totdat de eerste leerlingen uitstromen duurt tenminste zes jaar en vaak (veel) langer. Vanwege de snelle ontwikkelingen in de techniek zou volgens Metaalunie jaarlijks een relevant aantal betrokken bedrijven benaderd en bevraagd moeten worden over gewenste aanpassing van de profielen. Deze input vanuit de beroepspraktijk staat garant voor voldoende herkenbaarheid. Voor de uitvoerbaarheid wordt met een aantal ROC's overlegd. SBB-experts moeten in staat zijn de jaarlijkse update uit te voeren en te vertalen aan het bestuur. Deze stelt het aanpassingsvoorstel vast dat de basis is voor het onderwijs het eerstvolgende jaar. De paritaire commissie vervalt.

In de huidige werkwijze van examinering is elke mbo-instelling hiervoor zelf verantwoordelijk en maakt op basis

van de kwalificatie-eisen examens. Metaalunie stelt voor om bij elk kwalificatiedossier een examenprofiel te maken, inclusief een voorbeeld-examen per jaar. Dat is de input voor de concrete examens die scholen of samenwerkingsorganisaties van scholen en bedrijven ontwikkelen.

De formele erkenning van leerbedrijven kan een taak zijn die SBB overneemt van de KBB. De begeleiding van de leerlingen, van het bedrijf en van de communicatie met de scholen is een taak die opnieuw moet worden ingericht. De scholen geven zelf aan dat ze dit niet kunnen. Het opnieuw inrichten van een begeleidingsstructuur met gedreven consultants is dan ook gewenst. Deze zouden op maat de bedrijven moeten kunnen bedienen. Vanuit de overheid zou dit een aangepaste invulling moeten kunnen krijgen volgens Metaalunie.

André van der Leest
Beleidssecretaris Onderwijszaken
leest@metaalunie.nl

Uitdaging nieuwe Europarlementariërs:

Minder en proportionele EU-regelgeving

Op 22 mei a.s. zijn er weer Europese verkiezingen. Dit levert meestal niet de hoogste stempercentages op, terwijl de EU voor ons wel steeds belangrijker wordt. Dat heeft deels te maken met de beleving dat Brussel een bureaucratisch instituut is, waar Nederland weinig invloed op heeft. Steeds meer regelgeving voor het Nederlandse bedrijfsleven is uit Brussel afkomstig, zoals EU-verordeningen en -richtlijnen. In principe is één Europese markt goed voor het Europese en het Nederlandse bedrijfsleven. De wijze waarop is voor verbetering vatbaar. Een mooie uitdaging voor onze nieuwe Europarlementariërs.

Veel kleine bedrijven hebben niet alleen moeite met de grote hoeveelheid regelgeving, maar vooral ook met de voor het kleinbedrijf disproportioneel zware en moeilijk te begrijpen eisen. Een belangrijke uitdaging voor onze nieuwe Europarlementariërs zou dan ook zijn dat er minder EU-regelgeving komt en dat het uitgangspunt van deze regelgeving 'think small first' is. Want als een klein bedrijf de regels niet kan naleven, zijn het geen goede regels. Dat het kleinbedrijf (<50 medewerkers) als uitgangspunt gehanteerd moet worden, is gewenst omdat ruim 90% van alle bedrijven in de EU kleinbedrijf is. Nog teveel wordt er in Brussel vooral geluisterd naar de belangen van grote bedrijven, waardoor EU-eisen vaak alles behalve 'kleinbedrijf-proof' zijn. En als een klein bedrijf het kan naleven, kan een groot bedrijf dat ook. De reden

dat grote bedrijven vaak voor veel zwaardere eisen pleiten, heeft soms te maken met bewuste marktafsluiting (hoge eisen, zodat veel kleine concurrenten het niet kunnen naleven). Maar soms ook met de 'gewoonten' van grote bedrijven die bijvoorbeeld werken met certificering waar kleine bedrijven dat veel minder doen. Zonder dat deze kleine bedrijven hierdoor minder kwaliteit leveren.

Een ander manco van de EU is het grote nalevingsverschil tussen de verschillende EU-landen. Waar verschil in handhaving van eisen aan financiële instellingen toe kan leiden, weten we inmiddels door schade en schande. Bij de andere EU-eisen bestaan soortgelijke verschillen, waardoor er op papier één EU-markt bestaat. Maar in werkelijkheid is er geen level playing field door grote verschillen in naleving van de eisen. Waarbij dit level playing field vaak nog verder wordt verstoord door (verschillen in) nationale overheidssteun. Een andere uitdaging voor de nieuwe Europarlementariërs is volgens Metaalunie dat er een gelijk nalevingsniveau komt in de verschillende EU-landen.

Metaalunie hoopt dat de EU-verkiezingen leiden tot nieuwe Europarlementariërs die zorgen voor minder en proportionele regelgeving, met een gelijk nalevingsniveau in alle EU-landen. Dat is goed voor het Nederlandse bedrijfsleven en op termijn ook goed voor het EU-gevoel.

Van afval naar grondstof:

Circulaire metaalsector vereist circulaire wetgeving

Koninklijke Metaalunie geeft leiding aan een project dat een circulaire metaalketen dichterbij moet brengen. Afval moet maximaal ingezet kunnen worden als grondstof. Dit kan een (deel)oplossing bieden voor dreigende schaarste aan grondstoffen en oplopende prijzen en geeft uitzicht op extra verdienkracht van de maakindustrie en nieuwe banen! De overheid is nauw betrokken bij het project. Belangrijk, want ook de circulariteit van wetgeving kan beter.

Door projectpartners is het begrip circulaire metaalsector gedefinieerd als: 'een economisch profijtelijk en industrieel systeem dat de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen en het Herstellend Vermogen van natuurlijke hulpbronnen als uitgangspunt neemt, waarde vernietiging in het systeem minimaliseert en waardecreatie in iedere schakel van het systeem nastreeft'. In de metaalsector zou jaarlijks zo'n € 575 miljoen extra zijn te verdienen door een steviger sturing op circulariteit. Het zou daarnaast leiden tot een versterking van de Nederlandse maakindustrie en tot structureel ruim 10.000 nieuwe banen; o.a. in de onderhoud- en reparatiesector en logistiek. Dit door waardetoe-

name door onderhoud, hergebruik van producten en componenten en recycling.

Projectpartners zijn zich bewust van het feit dat de uitdagingen complex zijn en maximale samenwerking vereist tussen ondernemers (ketenpartners), kennisinstellingen en nationale en internationale overheidspartijen. Inmiddels zijn diverse onderzoeksvragen geformuleerd waarop antwoorden gegeven moeten worden. Het gaat niet alleen om vragen op technologisch gebied maar ook om systeeminnovaties en organisatorische uitdagingen. Ook zijn er projectvoorstellen gelanceerd om samen met ondernemers uit te voeren. Met kennis- en onderwijsinstellingen worden afspraken gemaakt. Zowel om noodzakelijke input te krijgen voor het onderzoek en de projecten maar ook om te bevorderen dat circulariteit standaard wordt opgenomen in de lesstof.

Maar alle inspanningen ten spijt; een circulaire metaalsector ontstaat alleen als ook de overheid verdere circulaire stappen zet. Beleidsmakers en wetgevingsjuristen hanteren het woord afval nog te veel als uitgangspunt van hun handelen. Met een grondstoffenbril op kan de huidige vergunningensystematiek op de schop. Kortom: een nieuwe kritische analyse en eliminatie van factoren die circulariteit hinderen is vereist. Als dat niet verandert zijn circulaire eilandjes in een lineaire zee het hoogst haalbare.

Gerard Wyfker
Beleidssecretaris Milieu en Energie
wyfker@metaalunie.nl

Houd Europees milieu- ministerie in toom!

De Nederlandse overheid en de EU hebben duurzaamheid terecht hoog in het vaandel staan. Metaalunie ondersteunt de visie die duurzame groei stimuleert en daarmee ook het streven naar een circulaire economie. Dat metaal hierbij een belangrijke rol speelt, is echter nog steeds niet doorgedrongen bij de Nederlandse en Europese politici. Europese regels straffen bijvoorbeeld het gebruik van 'schaarse materialen' af in plaats van recycling te belonen. Dit veroorzaakt een lastenverhoging die bij het mkb-metaal onevenredig hard neerslaat.

Wat Metaalunie betreft gaat de overheid vooral maatregelen bedenken die hergebruik stimuleren en recycling op een nog hoger plan brengen. Denk bijvoorbeeld aan belastingvoordelen voor projecten en bedrijven die zich met hergebruik en recycling bezig houden. In plaats van integraal de lasten voor het bedrijfsleven te verhogen die vervolgens altijd weer onevenredig zwaar vallen bij het mkb-metaal. Het wordt tijd dat de beleidsmakers in Europa en Den Haag eindelijk begrijpen dat metaal zo ongeveer het duurzaamste materiaal is om mee te bouwen. Nagenoeg oneindig te hergebruiken en te recycleren.

Maak daarom vooral geen lijstjes met materialen die niet meer gebruikt mogen worden of waar, op de toepassing, extra

lasten in de vorm van belasting wordt geheven. Ga uit van economische principes! Als een materiaal schaars wordt, door wat voor omstandigheden dan ook, zal de prijs daarvan stijgen. Alternatieven bedenken wordt alleen daardoor al interessant en economisch haalbaar!

Op aandrang van Metaalunie is in nauwe samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven een systeem ontwikkeld waarin op eenduidige, transparante wijze uitspraken gedaan worden over de materiaal gebonden milieuprestatie

van een gebouwontwerp. Deze Bepalingsmethode Milieuprestatie Gebouwen is opgenomen in de Nederlandse wetgeving. Deze Nederlandse bepalingmethode is gebaseerd op Europese normen.

Waar die normen in het totaal een lacune hebben, is in Nederland in overleg en afstemming tussen overheid en bedrijfsleven voor een adequate oplossing gekozen. Ook is gekozen om vrijheidsgraden in deze Europese normen in te perken om een consistente kwaliteit van gegevens te genereren en te gebruiken in berekeningen. Dit goed werkende en sluitende systeem staat nu onder druk vanuit Europa. Met name het DG Environment (DGE) wil regelgeving introduceren waardoor fabrikanten gedwongen worden een andere dan die in Nederland Life Cycle Analyse (LCA) voor hun producten te laten uitvoeren. Deze Product Environmental Footprint (PEF) gaat de bouwtoelevering, en dus ook het aan de bouw toeleverende mkb-metaal, weer op kosten jagen. Een LCA uit laten voeren kost al gauw enkele tienduizenden euro's voor een relatief eenvoudig product.

Metaalunie wil daarom dat de Europese Commissie en DGE in ieder geval voor bouwproducten de Nederlandse PEF toe te laten. Sterker nog, het is al zo goed dat het beter nog geadopteerd wordt.

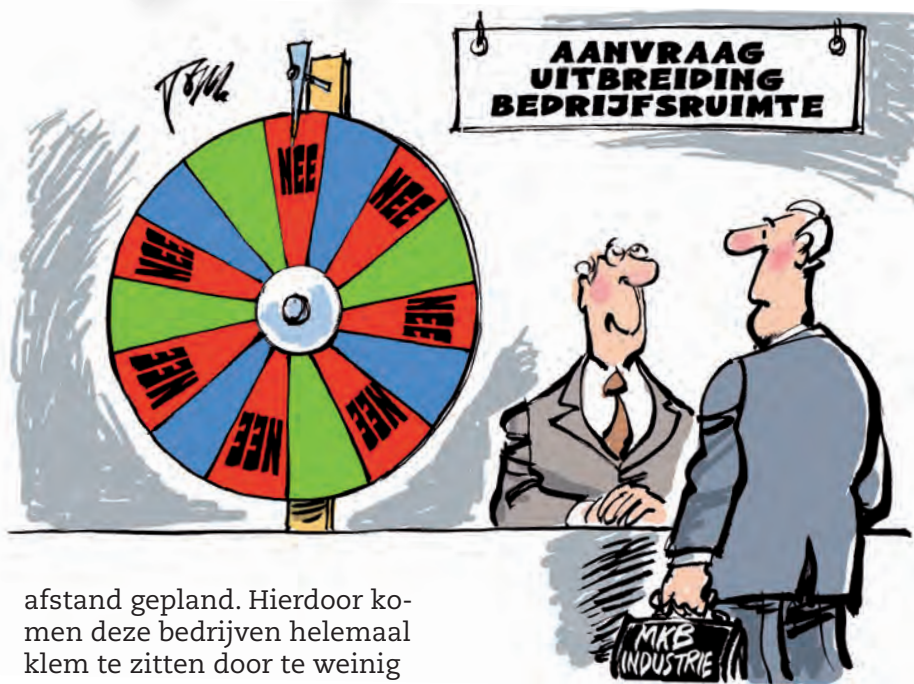
Peter van der Mars
Beleidssecretaris Branches
mars@metaalunie.nl

Geen grotere bestuurlijke afwegingsruimte Omgevingswet

De VNG lijkt vooralsnog succesvol te pleiten voor een grotere bestuurlijke afwegingsruimte in de nieuwe omgevingswetgeving. Voor (te) veel bestaande bedrijven is dit een ramp, omdat dit ten koste gaat van de rechtszekerheid van deze bedrijven en de voorspelbaarheid van toekomstige overheidsbeleid. De bedrijven die gemeenten in de Randstad liever kwijt dan rijk zijn op hun huidige locatie omdat de gemeente andere plannen heeft met de omgeving, lijken hiervan de dupe te worden.

Soms zelfs omdat de gemeente via het grondbedrijf geld kan verdienen aan uitgifte van grond, bijvoorbeeld direct naast bedrijventerreinen. In dat geval wegen de private belangen van gemeenten zwaarder dan de belangen van de op dit bedrijventerrein gevestigde bedrijven.

De VNG heeft een op zich goede richtlijn 'Bedrijven en milieuzonering' waarin de in acht te nemen afstanden staan vermeld tussen bestaande bedrijven en nieuw te realiseren milieugevoelige bestemmingen zoals woningen. Het probleem is dat veel gemeenten zeer creatief zijn in het afwijken van deze afstandswaarden. Als een gemeente woningen wil realiseren naast of op een bedrijventerrein met industrie worden deze vaak op veel te korte

afstand gepland. Hierdoor komen deze bedrijven helemaal klem te zitten door te weinig milieuruimte en geen uitbreidings- en wijzigingsruimte. Dit is uitermate slecht voor de continuïteit en het doen van grote investeringen. Voor het verplaatsen van deze bedrijven hebben gemeenten meestal geen geld gereserveerd, voor zo ver er al een alternatieve locatie beschikbaar is. Dit tegenwerken van ondernemers in de industrie ziet Metaalunie helaas de laatste jaren in veel gemeenten. Ten behoeve van de industrie wil Metaalunie minder bestuurlijke afwegingsruimte van gemeenten in de nieuwe omgevingswetgeving. Dit kan door in één van de 'Omgevingsbesluiten' een goede milieuzonering te regelen tussen bestaande bedrijven (in o.a. de industrie) en in de omgeving nieuw te realiseren milieugevoelige

bestemmingen zoals woningen, scholen, etc. De afstanden van de vermelde VNG-richtlijn krijgen dan een hardere en landelijke status. Als gemeenten toch woningen willen realiseren binnen deze afstanden, kan dat slechts wanneer bestuurs- en privaatrechtelijk wordt geregeld dat de milieueisen van de naburige bedrijven niet gelden ten opzichte van bewoners binnen de milieuzonering. Een soortgelijke bepaling kennen we nu al voor woningen op geluidgezoneerde industrieterreinen en voor vrijgekomen plattelandswoningen. De nieuwe omgevingswetgeving kan hierdoor ook voor de Nederlandse industrie een verbetering in plaats van een verslechtering worden.

Derk Jan Meijer

Beleidssecretaris Bouwen en Ruimtelijke
Ontwikkeling
meijer@metaalunie.nl

De waardering voor vakmanschap
lijkt te groeien

Laat zien dat je voor vakmanschap bent

Ook de overheid lijkt meer en meer te beseffen dat vakmensen in de toekomst onmisbaar zijn. Wat Metaalunie betreft volstrekt terecht en ook de hoogste tijd. Toch kunnen beleidmakers meer laten zien hoe belangrijk ze dat vakmanschap vinden. Zo zouden zowel politici als ambtenaren nadrukkelijk méér belangstelling moeten tonen voor de jongeren die op dit moment opgeleid worden tot die vakman.

Vakmanschap is er natuurlijk op meerdere niveaus, maar het mbo neemt hier wel een voor-aanstaande plaats in. Niet alleen in omvang, maar ook in het belang. Juist deze vakmensen zijn degenen die deskundig zijn, die inzicht hebben, over kennis én vaardigheden beschikken, voor elk probleem(pje) wel één of meerdere oplossingen hebben en waar we zoveel gemak van hebben.

Hoe kunnen we dat zien en waarderen? Dat kan door in te zoomen op jongeren en hun weg naar vakmanschap. Ervaringen met uitdagingen, wedstrijden en competities laten zien dat dit al in een vroeg stadium appelleert aan vakmanschap. Enkele voorbeelden zijn de Junior vakkanjers. Dit zijn 3e & 4e jaars vmbo jongeren (15 à 16 jaar) die erin slagen om complexe problemen op te lossen. De Technasium TOP Award is bestemd voor tweedejaars leerlingen (14 à 15 jaar) van de technasiumscholen in Nederland. Dit jaar doen 68 Technasiumscholen (van 74 totaal) mee aan de Technasium Top Award. Dit jaar is de uitdaging 'bedenk een slimme oplossing voor tijdswinst bij woning-brand'. Dan zijn er nog de Vakkanjers. Goed opgeleide jonge

vakmensen van maximaal 25 jaar laten met de VakkanjerWedstrijden zien wat ze in huis hebben en demonstreren vaktrots, vakmanschap en dragen daarmee bij aan de instroom van jonge technici. De wedstrijden zijn hét podium voor technisch talent.

De deelnemers aan deze genoemde wedstrijden zijn zonder uitzondering de ambassadeurs van het vakmanschap en willen dat graag overbrengen aan hun leeftijdgenoten en aan jongeren die in hun voetsporen kunnen treden. En last but not least: de waardering van ouders, familieleden en een verdere ruime kring van bekenden is zeer groot en draagt bij aan het maatschappelijk waarderen van vakmanschap. De overheid kan ook hier belangstelling laten blijken vindt Metaalunie. Bezoek deze en soortgelijke evenementen. Laat je informeren en ga vooral het gesprek aan met de jongeren en hun begeleiders. Metaalunie wil daarbij behulpzaam zijn met zowel het informeren en bezoeken van wedstrijden als met het opstellen van voorstellen tot versterking van het vakmanschap in Nederland.

André van der Leest
Beleidssecretaris Onderwijszaken
leest@metaalunie.nl

Metaalunie presenteert de WOW-film:

Het mkb-metaal in beeld

Bij deze BeleidsVisie ontvangt u een bijzondere dvd. Op deze dvd staat namelijk de WOW-film. Deze film heeft Koninklijke Metaalunie laten maken als bijdrage aan een positief beeld over het mkb-metaal. De film geeft een prachtig beeld van het mkb-metaal, een wondere wereld van vakmensen die mogelijk maken wat onmogelijk lijkt. Velen hebben geen idee van wat er allemaal van metaal wordt gemaakt! Van boutjes tot bootjes, van schroeven tot scharen, van onderdelen voor een Audi tot onderdelen voor de Ariane-raket. Een sector waar je wow bij zegt!

Jos Kleiboer
Directeur
Beleid Koninklijke
Metaalunie

Het mkb-metaal is een sector waar we trots op mogen zijn. Een sector met bedrijven om trots op te zijn. Bedrijven met stoere ondernemers, die ook in de huidige uitdagende omstandigheden met durf en inzet hun bedrijf in de markt positioneren. En bedrijven die dat steeds meer samen doen. Waar mensen met veel plezier werken, innoveren en kunnen ondernemen. Dat beeld is nu vastgelegd op de wow-dvd en draagt hopelijk bij aan het beeld dat u heeft van het mkb-metaal.

**koninklijke
metaalunie**

**De Ondernemersorganisatie
voor het MKB-metaal**

Postbus 2600
3430 GA Nieuwegein
Einsteinbaan 1
3439 NJ Nieuwegein

info@metaalunie.nl
www.metaalunie.nl
Telefoon 030 - 605 33 44
Fax 030 - 605 31 22

